

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

12.12.2017

м. КИЇВ

№ 658

Про затвердження Змін до деяких
наказів Міністерства оборони
України з питань медико-
психологічної реабілітації осіб
льотного складу

Зареєстровано
в Міністерстві юстиції України
09 січня 2018 р.
за № 30/31482

Відповідно до Законів України “Основи законодавства України про
охорону здоров’я” та “Про соціальний і правовий захист
військовослужбовців та членів їх сімей”, з метою поліпшення якості
 медичного забезпечення польотів авіації Збройних Сил України

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Зміни до деяких наказів Міністерства оборони України з
питань медико-психологічної реабілітації осіб льотного складу, що
додаються.

2. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

Міністр оборони України

генерал армії України

С. Т. ПОЛТОРАК

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства оборони України

12 грудня 2017 року № 658

**Зареєстровано
в Міністерстві юстиції України
09 січня 2018 р.
за № 30/31482**

ЗМІНИ

**до деяких наказів Міністерства оборони України з питань
медико-психологічної реабілітації осіб льотного складу**

1. У Правилах медичного забезпечення польотів державної авіації України, затверджених наказом Міністерства оборони України від 30 вересня 2015 року № 519, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 22 жовтня 2015 року за № 1287/27732, пункти 4, 5 глави 9 розділу II викласти в такій редакції:

“4. Третій етап відновлювальних заходів організовується та проводиться в умовах профілакторіїв льотного складу.

Показаннями для проведення з особами ЛС та ГКрП зазначеного етапу є: профілактика розвитку втоми та відхилень у стані здоров'я (розвитку негативної динаміки хронічних захворювань) осіб, які мають хронічні захворювання, що передбачають індивідуальну оцінку допуску до льотної роботи;

наявність ознак втоми або відхилень у стані здоров'я, що виявляються під час проведення передпольотного медичного огляду;

наявність неадекватних емоційних реакцій на психотравмуючі ситуації; значне льотне навантаження;

інтенсивне несення бойового чергування (чергування до дій за призначенням);

ускладнення в освоєнні льотної програми;

невикористання чергової відпустки протягом 12 місяців (тривалістю не менше 24 діб) (за винятком курсантів ВНЗ).

Зазначені особи підлягають направленню до профілакторій у період між черговими відпустками строком на 10 діб із подальшим допуском до виконання польотів (керівництва польотами) згідно з ПВП ДА;

Рішення щодо направлення осіб ЛС та ГКрП до профілакторію приймає командир частини (керівник установи) за поданням начальника медичної служби.

В окремих випадках (особливий період, виконання спеціальних завдань, під час участі в міжнародних операціях) рішенням командира авіаційної частини (керівника ОУА ЦОВВ та ЗСУ) за клопотанням начальника медичної служби особи ЛС та ГКрП можуть додатково направлятись до профілакторію строком на 10 діб із подальшим допуском до виконання польотів (керівництва польотами) згідно з ПВП ДА.

Під час перебування в профілакторії проводиться комплекс оздоровчих і психофізіологічних заходів, а також спеціальна фізична підготовка. Критеріями ефективності перебування в профілакторії є відновлення ФС та рівня працездатності у осіб ЛС та ГКрП.

5. На четвертому етапі застосовуються реабілітаційно-відновлювальні заходи, що реалізуються в центрах (відділеннях) реабілітації льотного складу, амбулаторно-поліклінічних умовах і закладах охорони здоров'я санаторно-курортного типу.

Показаннями для проведення з особами ЛС та ГКрП зазначеного етапу є: профілактика розвитку перевтоми та хронічної втоми або відхилень у стані здоров'я, критичний вік (перебування 20 і більше років на льотних посадах (посадах, пов'язаних з керівництвом польотами)), конституційні фактори ризику. Зазначені особи підлягають направленню у період між черговими відпустками у плановому порядку до центрів (відділень) реабілітації льотного складу та в період чергової відпустки до закладів охорони здоров'я санаторно-курортного типу;

наявність ознак хронічної втоми з вираженими симптомами функціональних розладів, відхилення (погіршення) у ФС (функціональні розлади) після виконання завдань, пов'язаних з усвідомлюваним ризиком для життя. Зазначені особи підлягають відстороненню від польотів (роботи за фахом) із подальшим направленням їх в установленому порядку до центрів (відділень) або закладів охорони здоров'я санаторно-курортного типу. Вибір місця та способу проведення реабілітаційно-відновлювальних заходів залежить від ступеня погіршення ФС, зниження рівня працездатності або відхилень у стані здоров'я;

відхилення (погіршення) у ФС (функціональні розлади) осіб ЛС після виконання завдань, пов'язаних з усвідомлюваним ризиком для життя. Зазначеним особам за рішенням ЛЛК надається відпустка за станом здоров'я строком до 30 діб для проведення реабілітаційно-відновлювальних заходів у центрах (відділеннях) реабілітації льотного складу, амбулаторно-поліклінічних умовах або закладах охорони здоров'я санаторно-курортного типу. Вибір місця та способу проведення реабілітаційно-відновлювальних заходів залежить від ступеня погіршення ФС, зниження рівня працездатності або відхилень у стані здоров'я.

Направлення до центрів (відділень) реабілітації льотного складу осіб ЛС та ГКрП у плановому порядку здійснюється таким чином:

під час проведення планової ЛЛЕ в постанові ЛЛК надаються рекомендації щодо необхідності проведення реабілітаційних заходів у центрах (відділеннях) реабілітації льотного складу;

командир частини (керівник установи) за поданням начальника медичної служби подає до медичної служби ОУА ЦОВВ та ЗСУ заявку на необхідну кількість путівок до центрів (відділень) реабілітації льотного складу для проведення медико-психологічної реабілітації;

керівник медичної служби ОУА ЦОВВ та ЗСУ на підставі заявок командирів частин (керівників установ) проводить узагальнення, розподіл путівок та приймає рішення про направлення осіб ЛС та ГКрП на медико-психологічну реабілітацію до центрів (відділень) реабілітації льотного складу із зазначенням військового звання, умовного найменування військової частини, прізвища, імені, по батькові особи, номера путівки та дати заїзду на медико-психологічну реабілітацію.

Визначення, діагностика та профілактика зазначених ФС здійснюються відповідно до Загальної характеристики втоми, перевтоми та хронічної втоми осіб льотного складу та методики діагностики і профілактики цих функціональних станів (додаток 11).”.

2. В Інструкції про організацію санаторно-курортного лікування, медичної та медико-психологічної реабілітації у Збройних Силах України, затверджений наказом Міністерства оборони України від 04 листопада 2016 року № 591, зареєстрованій у Міністерстві юстиції України 28 листопада 2016 року за № 1538/29668:

1) пункт 6 розділу I доповнити новим абзацом такого змісту:

“На медико-психологічну реабілітацію до відділень реабілітації льотного складу центрів (санаторіїв) (далі – ВРЛС) направляються особи, зазначені в пункті 4 розділу II цієї Інструкції, відповідно до їх функціонального стану на підставі рекомендацій лікарсько-льотної комісії

(далі – ЛЛК) за результатами проведення планової лікарсько-льотної експертизи (далі – ЛЛЕ) щодо необхідності проведення реабілітаційних заходів та рішення начальника медичної служби Командування Повітряних Сил Збройних Сил України.”;

2) у розділі II:

у пункті 1:

абзац другий викласти в такій редакції:

“військовослужбовці (крім військовослужбовців строкової військової служби) і члени їх сімей. До таких членів сімей належать дружина або чоловік, діти віком до 18 років, діти-інваліди, діти-інваліди з дитинства (незалежно від їх віку), повнолітні діти, які перебувають на утриманні цих осіб та навчаються за денною формою навчання у вищих навчальних закладах I–IV рівнів акредитації або професійно-технічних навчальних закладах, до закінчення навчання в цих навчальних закладах, але не довше ніж до досягнення ними віку 23 років;”;

абзац сьомий викласти в такій редакції:

“особи, на яких поширюється дія Закону України “Про статус ветеранів військової служби, ветеранів органів внутрішніх справ, ветеранів Національної поліції і деяких інших осіб та їх соціальний захист” та які отримують пенсію відповідно до Закону України “Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб”, і члени їх сімей. До таких членів сімей належать дружина або чоловік, діти віком до 18 років, діти-інваліди, діти-інваліди з дитинства (незалежно від їх віку), повнолітні діти, які перебувають на утриманні цих осіб та навчаються за денною формою навчання у вищих навчальних закладах I–IV рівнів акредитації або

професійно-технічних навчальних закладах, до закінчення навчання в цих навчальних закладах, але не довше ніж до досягнення ними віку 23 років;”;

абзац дев'ятий викласти в такій редакції:

“особи, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, з числа військовослужбовців та члени їх сімей. До таких членів сімей належать дружина або чоловік, діти віком до 18 років;”;

у пункті 3:

абзац перший викласти в такій редакції:

“3. Для проходження медико-психологічної реабілітації до центрів (санаторіїв) направляються за висновком ГВЛК ЛПЗ (госпітальної лікарсько-льотної комісії (далі – ГЛЛК));”;

абзац шостий викласти в такій редакції:

“військовослужбовці льотного складу та курсанти військових навчальних закладів після авіаційних подій;”;

доповнити розділ після пункту 3 новим пунктом 4 такого змісту:

“4. Для проходження медико-психологічної реабілітації до ВРЛС направляються за рекомендаціями ЛЛК особи льотного складу та груп керівництва польотами для профілактики розвитку перевтоми, хронічної втоми або відхилень у стані здоров'я, а також особи льотного складу та груп керівництва польотами, які мають критичний вік (перебування 20 і більше років на льотних посадах (посадах, пов'язаних з керівництвом польотами)) або конституційні фактори ризику.”.

У зв'язку з цим пункти 4, 5 вважати відповідно пунктами 5, 6;

пункт 6 викласти в такій редакції:

“6. Хворі на туберкульоз військовослужбовці згідно з рішеннями госпітальних СКВК (туберкульозного профілю) направляються на санаторно-курортне лікування до протитуберкульозних закладів відповідно до Закону України “Про протидію захворюванню на туберкульоз”.”;

3) пункт 2 розділу III викласти в такій редакції:

“2. Строк медичної та медико-психологічної реабілітації у відповідних відділеннях центрів (санаторій) визначається висновком ГВЛК (ГЛЛК), для осіб, зазначених в пункті 4 розділу II цієї Інструкції, – рекомендацією ЛЛК, але не менше 14 календарних днів та не більше 21 календарного дня.”;

4) у розділі IV:

пункт 2 після абзацу першого доповнити новим абзацом другим такого змісту:

“Відбір членів сімей військовослужбовців, які є дітьми-інвалідами або дітьми-інвалідами з дитинства (незалежно від їх віку), здійснюється, додатково, на підставі посвідчення, яке дає право на пільги, та довідки закладу охорони здоров'я за зареєстрованим місцем проживання про те, що їм у поточному році не надавалась безоплатна путівка.”.

У зв'язку з цим абзац другий вважати абзацом третім;

пункт 3 доповнити новим абзацом такого змісту:

“Відбір членів сімей ветеранів військової служби, які є дітьми-інвалідами або дітьми-інвалідами з дитинства (незалежно від їх віку), здійснюється, додатково, на підставі посвідчення, яке дає право на пільги, та довідки закладу охорони здоров'я за зареєстрованим місцем проживання про те, що їм у поточному році не надавалась безоплатна путівка.”;

5) у розділі VI:

пункт 4 доповнити новим абзацом такого змісту:

“За результатами динамічного медичного спостереження та на підставі рекомендацій ЛЛК особи, зазначені у пункті 4 розділу II цієї Інструкції, направляються на медико-психологічну реабілітацію до ВРЛС. Відповідальним за відбір на медико-психологічну реабілітацію цих осіб є начальник медичної служби авіаційної частини.”;

пункт 5 доповнити новим абзацом такого змісту:

“З метою направлення на медико-психологічну реабілітацію осіб, зазначених у пункті 4 розділу II цієї Інструкції, начальник медичної служби авіаційної частини на підставі рекомендацій ЛЛК та відповідно до функціонального стану цих осіб складає та подає командиру частини на затвердження заявку на необхідну кількість путівок до ВРЛС.”;

пункт 6 доповнити новим абзацом такого змісту:

“Командир авіаційної частини щомісяця до 15 числа подає заявку на необхідну кількість путівок на медико-психологічну реабілітацію до ВРЛС начальнику медичної служби виду Збройних Сил України. У заявці зазначаються прізвища, імена, по батькові військовослужбовців, військові звання, умовне найменування військової частини та терміни медико-психологічної реабілітації.”;

пункт 7 доповнити новим абзацом такого змісту:

“Начальник медичної служби виду Збройних Сил України узагальнює отримані від авіаційних частин заяви на медико-психологічну реабілітацію та подає начальнику медичної служби Командування Повітряних Сил Збройних Сил України щомісяця до 20 числа зведену заявку на необхідну кількість путівок на наступний місяць.”;

пункт 8 доповнити новим абзацом такого змісту:

“Начальник медичної служби Командування Повітряних Сил Збройних Сил України узагальнює отримані від видів Збройних Сил України, авіаційних частин заяви та протягом трьох робочих днів надає начальникам медичних служб видів Збройних Сил України, командирам авіаційних частин рішення про виділення путівок для медико-психологічної реабілітації у ВРЛС. У рішенні зазначаються назва центру (санаторію), номери путівок, дата початку реабілітації, термін лікування, прізвище, ім’я, по батькові військовослужбовця, військове звання, умовне найменування військової частини.”;

пункт 9 доповнити новим абзацом такого змісту:

“Начальник медичної служби виду Збройних Сил України не пізніше двох робочих днів з дати отримання рішення від начальника медичної служби Командування Повітряних Сил Збройних Сил України доводить інформацію про виділені путівки до командирів авіаційних частин.”;

пункт 10 доповнити новим абзацом такого змісту:

“Начальник медичної служби авіаційної частини готує на кожного військовослужбовця направлення на медико-психологічну реабілітацію до ВРЛС та оформлює його в установленому порядку. У направленні вказуються підстава для направлення військовослужбовця на медико-психологічну реабілітацію до ВРЛС, номер путівки, дата та реєстраційний номер рішення начальника медичної служби Командування Повітряних Сил Збройних Сил України.”;

пункт 11 доповнити новим абзацом такого змісту:

“Оформлення особам, зазначеним у пункті 4 розділу II цієї Інструкції, путівок на медико-психологічну реабілітацію до ВРЛС на підставі рішення

начальника медичної служби Командування Повітряних Сил Збройних Сил України.”;

6) у розділі VIII:

абзац третій пункту 1 після цифр “2, 3” доповнити цифрою “, 4”;

абзац перший підпункту 4 пункту 2 викласти в такій редакції:

“4) члени сімей – паспорт (пред’являють), діти – свідоцтво про народження (пред’являють) та його копію (залишається в центрі (санаторії)), санаторно-курортну карту за формою № 072/о (діти – санаторно-курортну карту за формою № 076/о, затвердженою наказом Міністерства охорони здоров’я України від 29 травня 2013 року № 435 “Про затвердження форм первинної облікової документації та інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються у закладах охорони здоров’я, які надають амбулаторно-поліклінічну та стаціонарну допомогу населенню, незалежно від підпорядкування та форми власності”, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 17 червня 2013 року за № 990/23522 (далі – форма № 076/о)), довідку про склад сім’ї військовослужбовця, ветерана військової служби, працівника Збройних Сил України, видану військовою частиною (військовим комісаріатом), члени сімей військовослужбовців, які загинули (померли) або пропали безвісти під час проходження військової служби, – відповідне посвідчення про право на пільги, а члени сімей військовослужбовців та ветеранів військової служби, які є дітьми-інвалідами або дітьми-інвалідами з дитинства (незалежно від їх віку), – відповідне посвідчення про право на пільги. Члени сімей військовослужбовців пред’являють документ(и), що підтверджує(ють) розмір середньомісячного сукупного доходу сім’ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців (залишається(ються) у центрі (санаторії)).”;

після пункту 4 додовнити розділ новим пунктом 5 такого змісту:

“5. На медико-психологічну реабілітацію до ВРЛС особи, зазначені в пункті 4 розділу II цієї Інструкції, направляються з такими документами:

направлення командира військової частини;

рішення начальника медичної служби Командування Повітряних Сил Збройних Сил України про направлення на медико-психологічну реабілітацію із зазначенням військового звання, умовного найменування військової частини, прізвища, імені, по батькові особи, номера путівки, дати зайду на медико-психологічну реабілітацію та терміну її проведення;

вкладка до Медичної книжки льотного складу за формулою, визначеною у додатку 2 до Правил медичного забезпечення польотів державної авіації України, затверджених наказом Міністерства оборони України від 30 вересня 2015 року № 519, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 22 жовтня 2015 року за № 1287/27732;

копія довідки про проходження лікарсько-льотної комісії;

посвідчення особи (військовий квиток) (пред'являється);

паспорт (пред'являється);

продовольчий атестат;

перевізні документи на зворотний шлях.”.

У зв'язку з цим пункт 5 вважати пунктом 6;

пункт 6 після цифр “2, 3” додовнити цифрою “, 4”;

7) у розділі IX:

пункт 2 додовнити новим абзацом такого змісту:

“Начальник медичної служби Командування Повітряних Сил Збройних Сил України на підставі рекомендацій ЛЛК щодо необхідності проведення реабілітаційних заходів для осіб льотного складу та груп керівництва польотами визначає орієнтовну кількість осіб, які потребують медико-

психологічної реабілітації у ВРЛС, та до 25 листопада щороку подає до Департаменту заявку на необхідну кількість путівок на наступний рік.”;

у пункті 7:

абзац четвертий викласти в такій редакції:

“для медико-психологічної реабілітації – до 10 % загальної кількості путівок (у тому числі для медико-психологічної реабілітації осіб льотного складу та груп керівництва польотами у ВРЛС);”;

в абзаці п'ятому цифри “10” замінити цифрами “15”;

в абзаці шостому цифри “50” замінити цифрами “45”;

пункт 8 після абзацу другого доповнити новим абзацом третім такого змісту:

“Санаторно-курортні путівки для медико-психологічної реабілітації осіб, зазначених в пункті 4 розділу II цієї Інструкції, направляються до центрів (санаторіїв), які здійснюють їх облік та оформлення відповідно до рішень начальника медичної служби Командування Повітряних Сил Збройних Сил України.”.

У зв’язку з цим абзаци третій – сьомий вважати відповідно абзацами четвертим – восьмим;

пункт 9 доповнити новим абзацом такого змісту:

“Протягом 10 робочих днів після затвердження Міністром оборони України Плану розподілу путівок начальник медичної служби Командування Повітряних Сил Збройних Сил України складає план-графік заїзду осіб, зазначених в пункті 4 розділу II цієї Інструкції, до ВРЛС для проведення медико-психологічної реабілітації та подає його на затвердження до Департаменту.”;

у пункті 10 слова “Санаторно-курортні путівки надаються відповідним категоріям осіб на пільгових умовах.” виключити;

8) у розділі XIII:

у пункті 1:

у підпункті 2:

в абзаці другому:

слово “мініумів;” замінити словом “мініумів.”;

доповнити новим реченням такого змісту: “До таких членів сімей належать дружина або чоловік, діти віком до 18 років;”;

абзац четвертий викласти в такій редакції:

“члени сімей осіб, на яких поширюється дія Закону України “Про статус ветеранів військової служби, ветеранів органів внутрішніх справ, ветеранів Національної поліції і деяких інших осіб та їх соціальний захист”. До таких членів сімей належать дружина або чоловік, діти віком до 18 років;”;

у підпункті 3:

в абзаці другому абревіатуру “ГВЛК.” замінити абревіатурою “ГВЛК;”;

доповнити підпункт після абзацу другого новим абзацом третім такого змісту:

“особам, визначеним у пункті 4 розділу II цієї Інструкції, які направляються до ВРЛС на медико-психологічну реабілітацію відповідно до рішення начальника медичної служби Командування Повітряних Сил Збройних Сил України.”.

У зв'язку з цим абзаци третій – п'ятнадцятий вважати відповідно абзацами четвертим – шістнадцятим;

абзац п'ятий викласти в такій редакції:

“Для зазначених осіб санаторно-курортні путівки оформлюються в центрі (санаторії). На таких путівках центром (санаторієм) робиться запис (відмітка) “Безоплатно. Медична реабілітація військовослужбовців”, або “Безоплатно. Медико-психологічна реабілітація військовослужбовців”, або “Безоплатно. Медико-психологічна реабілітація військовослужбовців у відділенні реабілітації льотного складу центру (санаторію)”, або “Безоплатно. Супровідник. Без права на лікування”, який(а) завіряється підписом голови СКВК та печаткою СКВК;”;

доповнити підпункт після абзацу п'ятого новим абзацом шостим такого змісту:

“членам сімей військовослужбовців (крім військовослужбовців строкової військової служби) та членам сімей осіб, на яких поширюється дія Закону України “Про статус ветеранів військової служби, ветеранів органів внутрішніх справ, ветеранів Національної поліції і деяких інших осіб та їх соціальний захист” та які отримують пенсію відповідно до Закону України “Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб”, – дітям-інвалідам, дітям-інвалідам з дитинства (незалежно від їх віку) за наявності медичних показань та довідки закладу охорони здоров'я за зареєстрованим місцем проживання про те, що у поточному році такій дитині не надавалась безоплатна путівка. На санаторно-курортних путівках цієї категорії осіб головою СКВК робиться запис “Безоплатно. Дитина-інвалід (дитина-інвалід з дитинства). Посвідчення: серія ____ № ____ від ____ р.”, що засвідчується підписом голови СКВК та скріплюється печаткою СКВК;”.

У зв'язку з цим абзаци шостий – шістнадцятий вважати відповідно абзацами сьомим – сімнадцятим;

абзац чотирнадцятий викласти в такій редакції:

“учасникам бойових дій – щороку (із січня по грудень). На санаторно-курортних путівках для військовослужбовців (працівників Збройних Сил України) – учасників бойових дій Департаментом робиться запис (відмітка) “Безоплатно. Військовослужбовець (працівник Збройних Сил України) – учасник бойових дій. Посвідчення: серія ____ № ____ від ____ р.”. Інформація щодо наявності посвідчення учасника бойових дій вноситься головою СКВК, засвідчується його підписом та скріплюється печаткою СКВК;”;

у пункті 3:

в абзаці десятому:

слова “Збройних Сил України;” замінити словами “Збройних Сил України.”;

доповнити новим реченням такого змісту: “До таких членів сімей належать дружина або чоловік, діти віком до 18 років;”;

у пункті 13 слова та цифри “від 27 березня 2013 року № 261 “Деякі питання організації оздоровлення громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи” замінити словами та цифрами “від 23 листопада 2016 року № 854 “Деякі питання санаторно-курортного лікування та відпочинку громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи”;

9) у тексті Інструкції слова “лікувально-профілактичні заклади Збройних Сил України”, “санаторно-курортні заклади Збройних Сил України”, “ВМКЦ Збройних Сил України”, “центри медичної реабілітації та

санаторного лікування (санаторії) Збройних Сил України” в усіх відмінках замінити відповідно словами “лікувально-профілактичні заклади Міністерства оборони України”, “санаторно-курортні заклади Міністерства оборони України”, “ВМКЦ Міністерства оборони України”, “центри медичної реабілітації та санаторного лікування (санаторії) Міністерства оборони України” у відповідних відмінках.

Заступник начальника Генерального штабу
Збройних Сил України
генерал-лейтенант

С. Б. БЕССАРАБ